

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország (knevezések; országgyűlési munkálatok Erdélyben; pótlék líptómegye tisztválasztás névsorához; nyugpézlutélet gyűlése; rózsafüstpál alapítvány; Brankován hg hagyományai; pesti fiók-gyapjувásár; különféle; hadseregi előléptetések; magyar tud. társ.) Portugália. Spanyolország (a királyné megesküszik az alkotmányra; Madrid, Burgos és Barcelona állapotja; hadi hírek; a guisonal győzelemről tudósítások; d. Carlos helyzete 's a l.) Anglia (a király halála körülményei, 's Victoria kikiáltása; felsőházi vita a spanyol ügyről.) Franciaország (a marsmezel ünnepély alkalmakor történt szerencsétlenségek részletei 's a l.) Németország. Amerika (pénzügyi viszonyok; a philadelphiai pórnap balga határozata; Ben-Sherrod gőzhajó szerencsétlensége.) Elegyhír. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízjárás.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

0 cs. kir. fölsége jun. 3iki határozatában Kremlicska János pozsonyi kanonokot 's városi lelkészt, a' bold. szűz Unta völgyi apátja czimével fölruházni méltóztatott.

Királynénk 0 cs. kir. fölsége m. h. 25kén Skrbenszky Franciszka bárónét szül. Erdődy grófnót palotadámái közé emelé.

Jun. 22kén a' 34dik országos ülésen az országos generállisságra szavaztak a' RRek, és pedig jelöltekül választott a' katolikusok részéről: gr. Haller Ferencz ezredes, gr. Gyulai Ferencz ezredes 's b. Kemény Károly ezredes; a' reformatusokéról: b. Récsai Adám altábornagy, b. Wesselényi István ezredes 's Hegyesi Sándor őrnagy; az ágostaiakéról: Greser Mihály; Kreitner Dávid őrnagy 's Zeidner Ferencz alezredes; az unitariusokéról: Maurer László őrnagy, Czákó Ferencz őrnagy és Gálú Imre százados. A' fő kormányzékai tanácsosságra pedig a' katolikusok részéről: Gáál László fő kormányzékai tanácsos, Horváth István kir. hivatalos és Barsai János kir. hivatalos. A' reformatusokéról: Földvári Farkas ítélőmester; Szentgyörgyi Imre kormányzékai tanácsos 's b. Kemény Miklós kir. hivatalos. Az ágostaiakéról: Conrad András kormányzékai tanácsos, Brenner Sámuel kormányzékai titoknok 's Conrad Mihály kincstári tanácsos. Az unitarisokéról végre Augusztinovic Pál kormányzékai tanácsos, Sala Mihály korm. titoknok 's Bartha István kormányzékai titok. Erd. Hir.

Lapjaink 51ik számában közölt Liptó megyei új tisztikar névsorához pótlékkul még ezek járulnak; utigazgató lett: Szmracsányi Imre; tiszteletbeli alügyvédek: Podhorányi Mátyás, Tholt Gáspár, és Szentiványi Dénes; tiszteletbeli esküttek: Lányi János, Matatinszky Elek, Andaházi Elek, Lehoczky Vilmos, Szentiványi Imre, Pongrácz József, Tholt Dávid, Szmracsányi József, Motúz Samu, Vitalis Gergely, Vitalis Lajos, Okolicsányi Rudolf, Schlachta Dániel, Pruzsinszky Miklós, Kubinyi Adolf, Okolicsányi Antal, Detrich Gábor, Zima Dániel, Koricsánszky György, Csemiczky Endre, és Detrich Flórián; tiszteletbeli rendes biztos: Vitalis Simon; tiszteletbeli biztosok: Moys József, és Detrich László; főorvos: Fittner Keresz. János; 2ik: Rumppler Ignác; sebészek: Kellner György János, Gere János és Jakman Antal; földmérő: Spengel Károly.

Budán f. h. 2ikán délelőtti 9 órától délutáni egyig, az országház nagy termében félévi közgyűlést tartván a' magyar nyugpézlutélet, négy táblabíróvá választá, 's egyéb ügyeiről tanácskozik az Intézet terjesztésére.

A' rózsafüstpál, mint látszik, honosulni fognak hazánkban, 's új ösztönül szolgálni köznépkünkél, nagyobb erkölcsiség-kifejlésre. Ugyanis Henkovic Mihály Pozsony megyei bíró f. Szely helység leányának 1000 flot hagyta végintézetében, e' célra még 1834-ben; 's így biztosan remélhetni, hogy ez, 's a' nádas ezévi rózsafüstpál, több jóért buzgó bőkezű követőre találand.

Brankován hg hagyományából jun. 15én minden vallás vagy nemzet-különségre tekintet nélkül Czervenvodály Demeter intézete szerint a' brassai szegények 's nyomorultak között következők kaptak törökbuza lisztet: 1) a' három oláh templomnál levő szegények közül 110en, a' kalhol. közül 25en, a' reform. közül 25en, a' szászok közül 25en, a' magyar luth. közül 20an, a' sz. ferencziek közül 10en, 's így mindössze 215en. 2) 17kén az idevaló fogházban 125 kenyér 's 18 berbécs (ürü) osztatott ki. 3) A' beszterezzei égés által inségre jutott szerencsétleneknek 25 f., két szegény háznak 7 f. 30 kr. 4) 19kén a' bolgárszegi felső templomnál levő nem egyesült pap 50 f. a' bolgárszegi nagy templomnál levő pap 100, a' görög pap 100, az ó brassai templomnál levő pap 50 f. kapott, 's így mind együtt 300 f. Ugyan 19kén a' görög templomban Brankován hgért parasztás (gyásztisztelet) tartatván, 3 pap tön szolgáltat, 's minden jelen volt személy egyegy viasz gyertyát kapott, úgy hogy a' kiosztott viasz gyertya 2 mázsára ment. Templom után a' görög egyesült tanácsházában a' papokat 's első kereskedőket kolivával, csokoládéval 's rozólisal vendéglék. Tíz jelen volt pap pénzt is kapott 's több mint 500 a' tanácsházon kívül álló szegény pénzt, gyertyát 's kenyeret, mellynek összes ára 800 fra ment. Erd. Hir.

Pesten f. h. 1sójén fiók-gyapjувásárunk volt, 's mult Medard vásárhoz képest meglehetősen élénknek mondhatjuk. A' lerakott sok gyapjun kívül még újabb mennyiségeket is szállítanak be gyapjutermesztőink, 's azért iránylag kevés ugyan, de mégis minden várakozás fölött nagyobb mennyiségnek akadt vevője, mint a' mult sokadalomkor, noha az ár csak alig észrevehetőleg emelkedett a' legfinomabb gyapjunál, a' durvább minőségűek pedig most is csak olly alacsony fokon állottak, mint multkor. Meglehetősen élénkséggel vásárlottak a' gazdasági „Egyesület” nagy gyapjurakhelyéből, melly most már annyira megűrült, hogy ismét nagyobb gyapjumennyiségeket is elfogadhat. Külföldi gyapjувásárokrul is majd egészen ro-

kon értelmű hírek érkeznek. Így Lipcsében m. h. 14. 15 's 16kán a' vásárra szállított mintegy 30ezer Stein (Sezer mázsányi) gyapjuból 24,228 stein 's 7 font kelt el, 's az ár, általánosan véve, a' tavalyihoz képest 4—7 tallerral csökkent egy Steinnál vagy 21 fontnál 's leginkább keresték Mengersen gr. igen finom zscheplini gyapját. Mondhatni, hogy ezen árral jobbadán megelégtültek a' termesztők, 's csak igen kevesen vitették vissza jószágikra gyapjokat. A' legfinomabb gyapju Steinját (v. 21 fontját) 26 talléron vevék.

F. h. 20kán a' gyapjувásár élénkül ment véghez Berlinben is. 61ezer mázsából, mennyi t. i. ezen vásárra összegyűlt, mintegy két harmadot eladának, azonban 8—30% árcsökkenéssel, a' tavalyihoz képest. Leginkább csak belhoniak vásárlottak, az angolok pedig még mindig igen óvakodva bocsátkozának alkura 's keveset vettek.

KÜLÖNFÉLE. Mult jun. hónapunk is rendkívül nedves volt, 's csak annyiban különbözék tavaszi hónapinktól, hogy noha néhány hideg napot számláltunk, mégis egészben véve kielégítőnek mondhatni mindinkább fejlődött melegségét. Különös idő-vagy légtünemények nem fordultak elő, ellenben egészen föllegtelen napot sem látunk, de egészen borultat hétszer; eső 19 napon volt, mennydörgés 9 's köd 11 napon. Erősebb szél csak kétszer alkalmatlankodék, 's urakodó az éjszaki 's délnyugati volt. — Közös volt eddig a' panasz Buda utcakövezete zökögötése ellen, melly azonban nem sokára elmúlni leend kénytelen, mert a' várban a' főörhely előtt már megkezdék annak gyökeres orvoslását; az egész utcát t. i. feltöltik, hogy a' viznek, melly eddig olly gyakran megrongálá a' kövezetet, rendesb lefolyása lehetővé, a' porondot minden zápor ki ne moshassa, a' házak mellett pedig négyyszögű kövekből, Pest példájára, kényelmes járdákat (trottoirokat) készítenek. A' célba vett munka igen terhes és költséges ugyan, de állhatatosság minden nehézségen győz, a' költséget pedig kipótolandja a' házak nagyobb értéke, mellyet az épülőndő állóhid nem sokára jóval magosbra rugtatand, mit némelly nyereszedők, mint látszik, előre használni akarnak, mert a' hidügy legutóbbi komoly megpendítése óta többen keresnek Budán házat, 's a' Duna mellett lakók vonakodnak előbb szabott árért házaiktól megválni. — F. h. 1sójén reggeli 7 $\frac{1}{2}$ órakor ismét szerencsétlenség érte ingatag hidunkat; ugyanis egy hasábfával terhelt hajó a' budai részen 's nem messze a' híd-tól, vízbe rántá a' vontató lovakat, mellyek azt a' folyam árja ellen húzni többé nem bírák; a' kocsis felvágván a' vontató-kötelet, a' 6 ló közül egyet megmenté, a' hajó pedig kevés percz mulvást a' hidhoz érkezék 's ropogva, de kártétel nélkül hozzá simult; innen csak 30 ló vala képes azt ismét elmozdítani; azonban a' kötél elszakadván a' hajó ujlag a' hidra rohant, elsüllyedt, 's öt hidhajót szétrobbantván annyira megrongált, hogy a' kétváros közti közlekedést még délután is csolnakok 's kompok eszközlék. — Legközelebbi napokban az itteni polgári uszóiskolában egy szép reményű ifju, próbauszáskor, hullámokban lelé halálát 's mély gyászba borítá hátrahagyott szüléit. —

Mult hó 29kén szomorú jelenetnek volt színhelye városligetünk. Egy fiatal kézműves t. i. kedvesével arról tanakodván, mikép lehetne engesztelhetlen szüléit egybekelésük megengedésére bírni, végre elkésérülten két pisztolyt húza ki kebléből, előbb a' leány aztán 0 saját éltét végzendő; az első azonban futásnak eredve segély után kiáltoza, 's a' kétségbeesett kézműves tulajdon szívébe röpíté a' gyilkoló golyót.

Változások a' cs. kir. hadseregben. Előléptettek, tábornokokból altábornagyokká: Anersperg Károly hg 's Kresz Károly b.; előbbi, tettleges szolgálataba lépteig, e' ranghoz szabott nyugdíjjal szolgálaton kívül tétetvén. Ezredesekből tábornokokká: Wetzlar Henrik b. Gollner b. 48 sz. gyalog ezredéből; Piret Antal b., Albert fhg 44 sz. gyal. ezredéből, Albert fhg kamarai elnöke, hivatala megtartása mellett; 's Bellegarde August gr., szavoyi 5 sz. vasas ezredből. Alezredesekből ezredesekké: Kalliany József, császár 1 sz. gyal. ezredből; Vohlhofer Károly, Rukavina 61 sz. gyal. ezredből; 's Nobili János gr., Söldenhofen 23 sz. gyal. ezredből, az ezredben. Őrnagyokból alezredesekké: Neugebauer Gáspár b., granát-osztályi parancsnok, a' császár 1 sz. ezredből; Marini József, Rukavina 61 sz. gyal. ezredből; Woroniecki József, császár dzsidas 4 sz. ezredből; és Schiffmann J zsef, Söldenhofen 23 sz. gyal. ezredből, mind az ezredben; továbbá, Salis-Soglio Ulyssz. b., estei Ferencz Ferdinand fhg 32 sz. gyal. ezredből, Gollner b. 48 sz. gyal. ezredhez. Kapitányokból őrnagyokká: Tauber Antal, Hohenthohe-Laugenburg hg 17 sz. gyal. ezredből, Richter 14 sz. gyal. ezredhez; Keszler Antal, Rukavina 61 sz. gyal. ezredből, Sana János, Söldenhofen 23 sz. gyal. ezredből; Pfrenger Henrik, császár 4 sz. dzsidas ezredből; Müller János, Trapp b. 25 sz. gyal. ezredből; Westermann Antal, Szász-Coburg 's Gotha hg 8 sz. huszár ezredből; és Sommery Lajos gr., Hohenzollern hg 2 sz. könnyűlovas ezredből, mind az ezrednél; továbbá, Weinzierl János, Gollner 48 sz. gyal. ezredből, estei Ferencz Ferdinand fhg 32 sz. gyal. ezredhez; 's Drushak János, 11 sz. 2ik bántági gyal. határezredből, Carlopagoba helyparancsnokká. Andris Márton

Richter 11 sz. gyal. ezredben őrnagy, Helbig gránát-osztály parancsnoka lón. Nyugalmaztattak: de Lort József altábornagy, saját kértére. Ezredesek: Jüttner Antal, 2ik pattantyus ezredből, a pattantyúhivatal parancsnoka, tibornok ranggal 's nyugdíjjal; Osthaus Ferdinand, Fürstenwaerther b. 56 sz. gyal. ezredből; és Sternahl Albert b., Rajner fhg 11 sz. gyal. ezredből, mindkettő tábornok ranggal. Alezredesek: Woeber József b., Gölner b. 48 sz. gyal. ezredből; 's Moser János császár 4 sz. dzsídás ezredből, ezredes ranggal. Ornagyok: Sturm József, Szász-Coburg 's Gotha hg 8 sz. huszárezredből; Pölcz Ferencz, carlopagoi helyparancsnok; 's Gerstorff Sebestyén, a bécsi szállítási gyűlház parancsnoka. Kapitányok: Haldi Antal, az erdélyi őrpattantyus kerületből, őrnagy ranggal 's nyugdíjjal; Kohl Eadre, Leiningen gr. 31 sz. gyal. ezredből; Gerstaecker Gottlieb Hohenzollern hg 2 sz. könnyűlovas ezredből; 's Hoffmeister Henrik, császár 1 sz. könnyűlovas ezredből, őrnagy ranggal; Meuser Károly, nyugalmazott őrnagy, a bécsi szállítási gyűlház parancsnoka lón. Kültendeket 's azok viselésére engedelmet kaptak: Karaisi Károly, Langenau b. 49 sz. ezred parancsnoka, a porosz kir. veres sasrend kis 's Hassiai Lajosrend középkeresztjét; Kiss Ernest, őrnagy szardíniai király 5 sz. huszárezrednél, pápai Kristusrendet; 's Oppio Károly, helyfőhadnagy Comoban, a pápai nagy sz. Gergely kiskeresztjét.

A MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁGNAK, június 26. 1837 tartott kisgyűlésében folytatódott a Tajszótar vizsgálatával foglalkozott. Ugyan ekkor I. egy statisztikai, egy matematikai, és egy természetudományi kézirat bocsátott vizsgálat alá. II. A magyar philosophia történetírásának alaprajza Hetényi János l. tagtól, Szilassy János r. t. előadására a Tudománytarba felvétellett. III. A könyvtár számára a pesti növendékpapság magyar iskolája munkálatai IV. Kötetét (Buda, 1837.) küldötte be; Edvi Illés Pál l. t. pedig két rendbeli munkát: Ékes házi ol-tár (Pest, 1833), Vallási türelelem példái (Pest, 1826.) továbbá Beverlandi adhortatio ad pudicitiam 1698. és Cassai András J. Krisztusnak szenvedéséről és haláláról. (Bártfa, 1613.) IV. A pénzügytemény számára Zsarolányi Márton Ferenc 8 ezüst és 2 rézpénzt küldött be.

PORTUGÁLIA.

A cortesülés legközelebb azt határozta, hogy az új ministerek nem viselhetnek egyszersmind követséget. — Passos volt-minister nagy figyelmet gerjeszte azon nyilatkozatával, hogy neki terve volt Portugáliát és Spanyolországot donna Maria országglása alatt egy birodalomná egyesíteni, 's Madridot tűzni ki fővárosául.

SPANYOLORSZÁG.

M. h. 13iki cortesülésben jelentetvé az özv. királyné, hogy leánya Izabella királynétól kísértetve 18ikán megjelenend a cortesben, ugyanennek nevében az alkotmányra megeskendő, mit e napon valósággal teljesített is, szokott ünnepélyek között. — Madridi hírek szerint rögtön elfogató a ministerség Alfaro azon gyanu miatt, hogy a titkos cortesülésben a francia kormány ellen kiméletlenül mondottakat megírta a Journ. des Débats szerkesztőjének Parisba. A most nevezett lap szerkesztője azt nyilatkoztatja, mikép ő Alfaro létezéséről mitsem tud, mint szinte arrul sem, ki írta legyen ama czekekelyt, melly ugyanazon időben több szerkesztő hivatalnak is megküldeték. — Az elfogatás indítványa, mint mondják, a parisi spanyol követtől Campuzanotul eredt. Ugyan madridi levelek tudósítása szerint, szándéka volt a kormánynak 's királyi családnak Andalúsiába költözni, mit azonban a korona tanácsnoki elhatározatlan elleneztek, főkép mivel Paraxillo, Orejita és Felix csapatai biztalanokká tették az utakat. Inkább választhatónak gondolák e' czélra Corunát; de addig ezt sem, mig d. Carlos az Ebron át nem kelend. Ez csüggedésre mutat, mi azonban a közönségnél épen nem mutatkozik, sőt nevelni látszik a lelkesülést a közelítő veszély. A „café nuovo“ 's a „café de fontana d'oro,“ a föllengődi párt 's az ifjuság gyűlhelyei egy pillanatig sem üresek. Esti 6 óra után már alig lehet betolakodni, annyira tödül oda a nép.

Mi lesz belőlünk? így ír egy burgosi levelező m. h. 15rül, — e' kérdést, egy hónap óta majd pillanatonként tesszük minmagunknak, kiknek már annyi reménye füstbe ment 's annyi terve semmisült meg. Tollam gyöngye mindazon rendtelenség tükrözésére, melly e' — rövid idő előtt még nyugalmas — tartományban a lakosok egy részének carlosi zászló alá szegődte óta uralkodik, 's mióta egy részről az ellenség ügye előhaladtát, más részről pedig tábornokink rosz akaratját szemléljük, kik a második táborzásbul eredő veszélyeket elhárítani nem tudák. Minden baj fő oka pedig Espartero, ki azon hanyagsága 's ugynevezett okossága által, mellyben harmadfél hónap óta tesped, 's mellyet mindenki pulya félenkségre magyaráz, nem eszközölt egyebet a' jövőendő veszélynél. Ha valamely főnöknek kellene had-áldozatul esni, mit egyenesen Martinez de la Rosának, Isturiz gonosz elpártoltának, Galiano, Rodil 's több más hadvezér viseletének kellene köszönnünk: bizonyosan nem Espartero leend az. Látható, mint gonoszokdók velünk most is Navarrában, 's mikép majd 24 ezer fegyverestül környezve sem a' carlosiakat, meg nem támodja e' tartományban, sem pedig a' thrónkövetelőt sikra nem idézi, hanem nyugodtan hagyja folytatni útját Cataloniába. 'S azon hidegvérűségben, melly hadsergünknek mutatkozik, minden hatóságunk 's minden tisztviselője is osztózik azon fattyu kormánynak, melly csak napról napra teng, 's csupán arra ügyel, hogy rendszabályt a' nem sokára kitérendő vész egyes pillanatai ellen fordíthassa. Minden esetre szükség, hogy a' nép önhatalmulag eszközölje ujjá születését, 's magát két vagy három hónap alatt egészen felszabadítván, minden visszaélést eltörlessen, melly fene gyanánt rágódik rajta. Ezen irányt azonban kitalálta már a' kormány, 's ügyekszik azt, a' legveszélyesb pontokon engedékenység által megelőzni, mint ez egy barcelonai levélből, szinte a' főnérintett napról, kitetszik, mellynek tartalma következő: „Nyomos ujság! A' mér-

sékleti párt ma már a' néppeli kibékülésről beszél. A' veszély épen olly simulóvá, olly hajlékonyá tette most, minő meredt 's kemény volt előbb. Carlos rettegésbe hozza őket, 's most minden áron hajhásszák a' védelmezőket. 20 ezer munkás vonakodik a' kormány ügye mellett fegyvert fogni. Bassoli főügyelő, Luna osztálynok, Cabanes, Torrens marq. sőt a' jeles Margarit is, éjt 's nap házrul házra 's gyárbul gyárba futos, szaladgál, 's rimánykodva kéri a' munkásokat, vigyének magoknak fegyvert a' hatóságat; de erre csak a' „Tragala“ énekülésével válaszolnak a' munkások. Barcelonát azonban közben félelem tartja megszállva: 's a' mérsékletiek egyiránt rettegnek d. Carlostul és a' republicanusoktul. Az utcákon csak félelem-torzította képeket láthatni. Nem tagadható, hogy itt a' polgárháboru iszonyú alakot öltend magára; 's Carlos serge tetemesen gyarapuland. Annyi bizonyos, hogy néhány madridiért nem hagyjuk magunkat meggyilkoltatni 's a' t.

A' guisonai ütközetről Meer báró által a' hadministerhez intézett tudósítás nyomosnak festi d. Carlos veszteségét, kinek vezére Ros d' Eroles tábornok azonban a' győzelmet egészen magának tulajdonítja. Számos egyéb tudósítások 's magányos levelek szerint bizonyos, hogy a' carlosi pártiak veszítettek, mégpedig holtban és sebesülten összesen mintegy 2 ezer főt, 's 600 elpártoltat; ők azonban csak 400at említnek, kik között 70 tiszt van. A' christinóké nyolcz száznak mondatik. Némely tudósítások még jóval nagyobbra teszik d. Carlos veszteségét, sőt Barcelonában az a' hír is terjedt, hogy d. Sebastian megadta magát, a' thrónkövetelőt pedig elfogták solsonai útjában. A' könnyen hívó barcelonaiak e' hír következtében nagy ünnepet ültek; minden harangot meghuzattak, a' várost kivilágították, nyilvános táncvigalmakat 's hangversenyeket adtak, 's jelszó gyanánt kialtozók: „Gondolat 's eszelekvés - egység! Élet - 's halál-harcz a' zsarnokoknak!“ — Mellözvén azonban minden tulságot, bizonyos az, hogy d. Carlos jelenleg szorultságban van. Ó igen sok jó fegyverest veszte mostanában a' huescai, barbastroi, cincai 's e' 12iki ütközetekben: 's így, ha Meer báró tovább is vitél, egyszersmind pedig okosan intézendő dolgait; alig lesz más menedéke Carlosnak, mint a' hegységbe vonulni. — Ezekkel ismét ellenkeznek a' Messenger közleményei, mellyek szerint Carlos hadserge a' csekély jelentésű guisonai ütközet után 's daczára átkelt az Ebron, 's egyenest Madridnak irányoz; már is meghódítá Catalonia egy harmadát, 's minden erősséget fölszólta önmegadásra, mit ha nem eszelekednének, pusztítással fenyegetőzik. Puycedát már valósággal meg is szállotta, mellynek lakosai azonban inkább halált választanak, mint gyalázatos önmegadást. — Legujabb telegraphi sürgönyökből az tetszik ki, hogy a' carlosi hadsergek valamely részecskéje csakugyan átment az Ebron, maga d. Carlos azonban 's d. Sebastian még most is Berga vidékén táboroz. — A' megverett Ros d' Eroles 20ikán 600bul álló maradék csapatjával Oliánában volt.

ANGLIA.

IV Vilmos király halálát John Russell lord belügyminister következőleg tudatá London lord-mayorjával: „Whitehall, jun. 20án reggel 10 $\frac{1}{2}$ kor. Mylord! Fájdalmas kötelességem Önt legkegyelmeseb fejedelmünk, IV. Vilmos király elhunytáról tudósítani. E' szomorú eset ma reggel 12 perczkor 2 óra után történt Windsor kastélyban, hol a' mindenható a' királyt szenvedésüül fölmenté, mellyeket példás erősséggel 's türelemmel viselt. Kérem Önt, tegye meg a' szükséges rendelkezéseket, hogy a' sz. Pal székesegyház nagy harangja vonassék meg.“ Vilmos király 1755 év aug. 21én született; házasságra lépett a' most megözvegyült királynéval 1818 jul. 11én; királyszeke jutott 1830 jun. 26án. Jun. 20án délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ óra után számosan összegyűlt a' titkos tanács Kensington palotában, hol a' fölsége Anglia mostani királynéja Alexandrina Victoria, a' szokott hitet, mellyben a' protestans vallás fentartására megesküvék, a' yorki érsek jelenlétében a' canterburyi érsek kezébe letevén, 's királyszeke foglalása ünnepeles kihirdetésére a' következő napot, 21két határozá. Egy 20kán megjelent tordalékában a' londoni udvari lapnak ezt olvashatni: A' Kensington udvarnál, június 20án 1837. — Ó fölsége, ki e' mai napon a' titkos tanácsban megjelent, következő nyilatkozást méltóztatott tenni: „Azon bánatos veszteség, mellyet a' nemzet a' fölsége, szeretett nagybátyám elhunytá által szenvedé, kötelességemül tevén ez ország kormányát általvenni. E' rettenő felelősség olly hirtelen 's éltém olly kora szakában háru rám, hogy a' súly által egészen elnyomva érzésem magamat, ha azon remény nem tartana fön, hogy az isteni gondviselés, melly engem a' munkára meghítt, egyszersmind erőt adand annak véghezvitelére, 's hogy szándékom tisztaságában, 's buzgóságomban a' nyilvános ügyért, feltalálandom azon erős gyámolt és segédforrásokat, mellyek közönségesen csak érettebb kor, hosszabb tapasztalás tulajdona szokott lenni. Én szilárd bizodalmit helyezek a' parlament bölcsességében, népem hűségében 's ragaszkodásában. Különös kedvezésnek tartom azt is, hogy olly fejedelmet követek a' királyszeke, kinek szakadallan tekintete, alattvalói jogaira és szabadságira, 's ohajtása előmozdítani az ország törvényei és intézvényei javíttatását, nevé, köz hódolat és tisztelet tárgyává tették. Angliában egy szeretet-dús anya gyöngéd 's fölvilágosult gondolai alatt idülvén föl, gyermekésem óta tisztelni és szeretni tanulám szülőföldem alkotmányát. Én szakadallanul oda fogok törekedni, hogy a' reformált vallást, mikép az a' törvény által áll, fentartsam, 's ugyan azon időben mindenkinek teljes vallásszabadságot biztosítsak. Én alattvalóim minden osztálya jogait állhatatosan fogom védeni, valamint szerencséjüket 's jóllétüket.

mennyire tölem telhelik, előmozdítani. — Mire a' titkos tanács lordjai megkérték alázatosan ő fölségét, hogy a' följobbi kegyes nyilatkozás közre tétethessék, mit ő fölsége kegyelmesen megparancsolni méltóztatott. —

A' felsőházban jun. 15kén Wellington után Carnarvon gr. szólt a' spanyol ügyben, gáncsolólag a' kormány eddigi politikáját. Az első minister nyilatkozásiban némi megbánást akart észrevenni, (Halljuk!), 's egyszersmind buzgón védé a' baskokat, mondván, hogy az angol kormány viselete azok iránt annyi fájdalmat okozott neki, mintha önmagát érte volna magányos életében valamely csapás. A' ministerek politikája csalóka volt, 's beszédjük épen nem egyezett meg a' tettel, mely számost lön szerencsétlenné, kik jóságukat a' spanyol háborúhoz köték; e' politika a' baskokat is megcsalá, kik iránt Anglia világosan nem fejezte ki, hogy idővel a' spanyol ügyekbe avatkozni szándékozik. Beszédét így rekeszté: „Még csak azon értelemre akarom uraságotokat figyelmeztetni, melyben a' szárazföldi hatalmak a' spanyol harczi miatt Anglia iránt vannak. Mondanom kell, hogy az európai békét csupán kölcsönös engedékenység 's értesítés által tarthatni még fen. Most pedig úgy látszik, hogy az északi hatalmak Spanyolországra nézve nagy enyvedékenységet bizonyítottak, 's hiedelmem szerint ő fölsége ministereihez igen méltán illenek, ez engedékenységet nem igen tűzni próbára ki, nehogy közönséges háboru lobbanjon lángra. De miért is avatkozik be ő fölsége kormánya? Tán fentartani azt, mit, habár egy szikra életerő volna benne, a' spanyol népnek magának kellene fentartania. Én meg vagyok győződve, hogy beavatkozásunk nem jó sikerű leend. Tegyük bár föl, hogy a' spanyol háboru még 10—15 évig tart, valljon az angol nép, mely már úgy is nagy terhet visel, fog e' évenként újabb 's újabb mennyiséget ajánlani egy oly gyilkos harczi folytatására, mely semmi dicsőséget nem hozhat neki, 's melyhez semmi egyenes köze? Reményem azért is, hogy a' ministerek, azok után, miket mondék, a' spanyol ügybe avatkozásukat a' lehetőségig szűk korlátok közé szorítandják. (Halljuk!) Ez az európai béke-föntartásra legüdvösebb, 's mind Angliára, mind Spanyolországra nézve jobb volna.“ A' toryk jól megtapsolák a' szónokot.

Az alsóházban jun. 16kán a' toryk keményen meglámadák Palmerston lordot a' miatt, hogy Ponsonby lord konstantinápolyi követ haza jövete esetére két rendkívüli követet nevezett oda helyettesnek, mi az ország pénztárát terheli. —

Jun. 20án mind a' két parlamentház korábban gyült össze mint közönségesen, és pedig a' király mult éjjel történt elhunytá következtében. A' felsőházban letévé a' lordkancellár Alexandrina Victoria királynénak a' hűség esküt; hasonló történt több peer részéről, kik a' lordkancellár előtt esküdtek, míg ennek távoznia kelle a' Kensingtonban tartandó titkos tanácsba. Az alsóházban is letévék a' hódolási hitet a' speaker (házelnök) és számos követ 's mind a' két ház több napig ez esküteléssel foglalatoskodik. —

Londoni jun. 23ról érkezett tudósításnál fogvást a' parlament mindkét házában, következő üzenete nyújtott át a' királynénak: „A' királyné szilárd bizalommal reményli, hogy a' lordok háza (az alsóház) osztozik azon mély szomorúságban, mellyet ő fölsége a' boldogult király elhunytán érez, kinek azon szakadatlan ohajtása, hogy az ország javát előmozdítsa, szabadságot fentartsa, törvényt 's intézvényeit javítsa, neve 's emlékezete iránt ő fölsége valamenyny alátvalóiban köteles 's szeretettel páruult tiszteletet fog gerjeszteni, 's biztosítani. A' nyilvános ügyek mostani állapotja, és az ülés messze előhaladt kora, kapcsolatban ama' törvényt, melly ő fölségének kötelességül teszi, hogy meghatározott idő alatt új parlamentet híjjon össze, nem teszik tanácsossá, hogy a' lordok házában (az alsóháznak) új rendszabályok terjesztessenek elő, kivevén azokat, mellyek a' statusügyek előmozdítására a' mostani parlament végétül fogvást az ujnak összegyűléseig szükségesek lennének. „A' ministerek az üzenet első része következtében mind a' két házban fájjalási 's szerencsekívánási fölrásokat hoztak javaslatba az uralkodó, 's fájjalási fölrásat Adelheid özv. királynéhoz, melly javaslatok közakarattal el is fogadtattak. Az üzenet második részét tárgyazó vitát azonban a' ministerek indítványára más napra halasztaték. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' ministeri Charte folyvást állítja, hogy a' Marsmezón agyon nyomottak száma csak 24, 's a' történt fosztogatásokat is egyre tagadja; legalább, úgymond, a' hivatalos jegyzőkönyvekben nincs semmi nyomuk. A' Gazette des Tribunaux szerint pedig a' holtak száma mindeddig 38, 's a' számos megsérültből több reménytelen állapotban sanylik. Az Europe a' holtak számát 60ra teszi, más lapok a' sebesülteket 200—300ra. A' kibocsátott gályarabokból többet elfogtak, némellyekről bebizonyult, hogy követ, földet, 's világítási alkotvány-darabokat is dobáltak az elrémült sokaságra. A' Journ. gén. des Tribunaux szerint 22 holt mint ismétlenül vitétt a' Morgueba, mi tantújele, hogy az agyonnyomottak száma sokkal nagyobb, mint a' ministeri lapok akarnák elhítenni; annyival inkább, mivel e' lapok egyuttal több mint 20 elismért halott nevét említik. A' Morgueba hozottak közt egy gazfi is találtatott szörnyen elferdített arczzal, kinek zsebeiben 12 zsebóra 's egy gyilkos volt. A' Messager elbeszéli, mi fogásokkal éltek a' tolvajok és zsebelők, hogy alkalmat nyerhessenek lopásra. Még világos nappal, a' tűzjáték előtt a' Marsmezót környező téreken, számos csoportban külekedtek 's verekedtek, hogy ez által sok néző gyűjtetvén össze, tolongásban a' rendtelenség 's zavarnak hasznát vehessék. Az elfogottak közül sokat megneveznek. Egy gyermek, kit atyja fején hordozott, elszakasztaték attól, de a'

nagy tolongás miatt nem juthatott földre, hanem egy ideig a' sokaság fején vitte, míg atyja ismét megkaparintható; más embert pedig sokáig magával sodrott a' sokaság, míg a' hozzáközelebb állók észrevehették, hogy megholt. Egy párisi levelező szerint az Allg. Ztgban, a' Marsmezón agyonnyomottak vagy zúzottak száma 25—30; a' megsebesülteket ma 130—150re becsülik, még pedig számos közülök életveszélyes. Több már meg is halt. E' borzasztó drama sokra nézve még folyvást tart; a' tegnapi 's tegnapielőtti jelenetekre, hol a' kétségbe esett családok hozzájuk tartozójikat keresék, most más nemü rémülés következett; számost nem találhattak, 's attól tarthatni, hogy sok a' jeni hírdul, tolongás közt, a' folyamba taszítottak. A' legnagyobb tolokodás pillanatában a' zavargás 's eszméletlenség minden jelei beállottanak. Lehető látni fiatalokat 's gyermekeket, kik a' köröttük forgó veszély okozta rémületből, azon fákrol, mellyeken nyugottan bevárhattak a' dolog végét, lehullottak, 's mind maguknak, mind másoknak kárt okoztak. Mások a' Marsmezót övedző széles árokba ugráltak, 's egy egész tömeg utánugrók által elgázoltattak. Többen a' vas gátorokon akarván keresztül mászni, magukat rúttal megsebesíték; egy férfit enlítnek, p. o. ki a' róstély hegyein mintegy felnyársolva fenakadt. A' zavar magos lépcsője tanúsítására kell e' világosbizonyság annál, hogy az agyon nyomottak rakása közt fiatal katonákat, egy vasast, a' csarnok teherhordóji közül is néhányat leltek, kik pedig köz tudomás szerint a' legerősb emberek. Egy lap számos elfogatást említ, névszerint több szabadon bocsátott gályarabét. E' nyomorultak t. i. játékot űztek abból, hogy a' zavart szándékos lármával öregbíték, 's az elrémült, vagy megsebesített asszonyokat 's gyermekeket kifosztották. Drágaság, gyémánt, óra, függő, kőöntő, nyakkendő, minden kedves zsákmány volt előttük. Elbeszéljem e' űnnek az áldozatok állapotját? Kiknek melle behorpasztott, 's másokét, kiknek oldalbordája, vagy hátgerincze törtött össze. Gondoljon magának némi helyen 50—60 személyből álló dülő csoportot, melly egymásra omol, fut, nyom, dönt, sújt, zúz, 's itt egy utolsó sohajtást, amott a' halálos harczi kétségbe esett kiáltást! 's a' t. — A' tanácsházi ünnep még meg sem történt, 's már is fényes bankettrol, táncvizgalomról, tűzjátékról 's világításról beszélnek, miket Rothschild az Orleans hgnek és nőjének ferriéresi kastélyában adni szándékozik. Rothschild nem rég a' becsületrend középkeresztésévé lön, 's halásnak kíván is mutatkozni. — A' ministeri lapok nagyon legyezgetik a' parisi hatóságot az ünnepek tartásaért, 's nem egyéb okból, mint, hogy számos idegen jöve Parisba ez ünnepek kedviért, kiknek jelenléte a' kereskedésre 's iparra nézve hasznos; az ünnepek elparancsolatása tehát Paris, főleg szegényebb sorsu lakosira nézve, káros fogna lenni. 's a' t. E' mentegetésekre 's okoskodásokra a' parisi ellenző lapok több kemény cikkely közt folyvást kegyetlen vonalnu részletekben tudósítják a' közönséget a' marsmezői zavar egyes eseteiről. 'S valóban alig hihetni, milly elkéserrültséggel támozza meg az ellenzés a' városi hatóságot és kormányt azért, hogy az ünnepekkel föl nem hagyott, hanem azokat jun. 19-re határozza. „Semmi sem mulasztatik el, úgymond az Allg. Ztg. egyik levelezője; még a' waterlooi űtközet évnepja (jun. 18ika) is kedves fegyvert nyújtott.“ — A' szomorú eset részletesb rajzaiban többi közt még azt is beszélük, hogy bizonyos Cornuty asszonyosság 's húga Clotilde, egy 18 éves lyányzó a' tolongásban egymást átölelve tartották, 's mind inkább összeszorítottak. Egyszerre szétválasztatnak, Cornuty asszony holtan rogyék a' földre 's még csontjait összezúzattak, Clotilde pedig ezenjelveszti eszméletét 's nénjétől nem messze aléltan összeroskad. Egy vasas-kapitány azonban föl emeli. Noha iszonyatosan össze vala zúzva, érvágás által még is eszméletre hozák.

A' pairkamrában jun. 19kén Preux-Brézé marq. midón biztosság nevezeték egy, Afrika részire 1837re kívánt, rendkívüli hitel vizsgálatára, kérdést tön az Abd-el-Kaderrel kötött szerződés alapelveiről. A' nyilvános vélemény úgymond határozottan ellenzi e' szerződést, mennyire azt eddig már ismerik; és sajnálja, hogy nincsen minister jelen. Alig mondja ezt ki, a' terembe toppan Salvandy 's bizonyítja, hogy a' kormány bensőleg 's őszintén ohajtja e' szerződést minél előbb tudatni a' kamrával. Meglátják abból majd, hogy a' kormánynak soha eszébe sem jutott olly engedélyeket adni, mellyek Franciaország érdekei 's becsületével legkevesbé is ellenkezhetnének. Több tudósítás felolvastatása után néhány kérelmet vettek elő, 's azután a' mértékek és súlyok törvényjavaslatáról vitáztak. Parisban híre járt, hogy Damrémont tábornok, mint Algier kormányzója benyújtá elbocsátatási kérelmét.

A' parisi királyi törvényszék, mint főlebbviteli bíró a' fékrendőrségi ügyekben Sauvage de st Marc abbé ellen igen kemény ítéletet hozott. Az abbé, egy 75 éves agg, két sajtót szerze magának, hogy azok segítségével az általa föltalált új olvasás-oktatási módban némi próbákat tegyen. Ő ezt a' ministeriumnak bé is jelenté, a' nélkül azonban, hogy választ kapott volna. Könnyű vala tehát megmutatnia, hogy ő jólelkűleg cselekvék, 's e' sajtókat könyvnyomtatási célokra épen nem használta; maga a' statushatóság is kedvezőleg nyilatkozott mellette; a' főlebbviteli törvényszék őt mind e' mellett is, mint titkos sajtó birtokosát félévi fogságra és 10 ezer frankra ítélte, egyszersmind meghagyta, hogy a' sajtók semmitessenek meg.

Rothschild újdun nevezett becsületrendi középkeresztés Ferrieres mezei jószágán fényes ünnepélyt adand a' kir. családnak, mint érintettük, mellyre 600 személy hivatalos.

Máltában a' dögmirigy olly igen uralkodik, hogy 5000 főnyi lakos szám mellett naponként 76 hal meg. A' máltaiak kereske-

dését Tunisszal gátló akadályok már elhárították, 's azon parancs is visszavételett, mellynél fogvást a' máltaiak Tunisból kiűzettek. —

N É M E T O R S Z Á G.

A' bajor király, a' bel- 's pénzügyek ministeriumai előadására a' répacukorgyártás iránt következő rendelést bocsátott ki: „I. A' répacukorgyártás az 1825ki septemb. 11ki iparügy törvényes alapszabályi 2ik szakaszának értelmében, az ország minden részeiben a' mezeli gazdák szabad versenycsere (Concurrenz) biza'k. II. Élénk ohajtása ó kir. fölségének, hogy az első gyártások, úgymint a' cukoranyag-kihuzás, mennyire lehet, helyben történjék, hogy a' trágyaul használható, 's használandó maradék, a' mennyire csak lehetséges, a' répatermesztő saját gazdasági vite- l'ire jusson. III. Ellenben igen örömet látná ó fölsége, ha az egyes kerületek, vagy egy egész megye gazdáji, a' későbbi költségesb 's nagyobb készüléteket, terjedékesb műszereket kívánó gyártásokra nézve társaságokká alakulnának, és pedig a' körülményekhez képest jószágokkal nem bíró töképezések részesülésével is, hogy így a' bajor cukorgyártás, a' helyhez köthetők lehetőségig helyhez kötése mellett az egyesített erők által könnyebben létesíthetők megkivánt összesítését is megengedje 's így a' külföld őri- ás társaságaival teljes és tartós versenyt futhasson. IV. Ó fölsége illy társaságoknak az ország törvényei szerint az egyesület alakításra kívánt kir. helybenhagyását, ha folyamodnak érte, az alapszabályok előterjesztése mellett örömmel fogja megadni. V. Többnyire magában értetik, hogy mind az illy módon alapuló egyesületek, mind répajokat a' cukor teljes elkészüléseig kidolgozó egyes földbirtokosok, jövőre nézve minden adózási és ellenőrségi rendelkezéseknek alávetendik magukat, mellyek az alkotmányi oklevél VIIik czime 2ik szakasza által kijelölt úton netán megállapíthatni fognának.“ —

A M E R I K A.

Ujyorki hírek szerint a' pénzügyi 's kereskedési zavar még folyvást tart az egyesült státusokban, 's Ujorleansban is egymást érik a' bukások. Londoni lapok igen ellenkezőleg vélekednek az amerikai bankok legújabb rendszabályiról 's azok visszahatásiról Angliára. A' Globe hitelező- fosztogatóknak nevezi azokat, a' M. Post ellenben üdvöt reméli tőlük. Néhány angol lap attól is fél, hogy egy nagy kereskedőház legközelebb tönkre jutna által 6—700 ezer font sterlinget veszítend Anglia, míg a' M. Chronicle erősen hiszi az egész mennyiségnek jun. 13án történendő visszafizetését. —

Ujyorki lapok szerint majus 25ről egy philadelphiai népgyűlésben következő bősüzt végzést hoztak: „Mivel a' britt pártnak az egyesült státusokban világosan az volt szándéka, hogy e' nehéz időben az amerikai pénznek külföldre kivitelét (azaz: az amerikai házak külföldi tartozásainak kész pénzzel fizetetését), erővel csikarja ki, 's ez által Europa romlott pénztárait fölségitse, az amerikai nemzetet ellenben ezental csalóka papiros pénzforgás birtokára szorítsa; 's mivel a' mostani szinleges béke mellett valósággal még is hadi állapot van a' monarchiai Europa, és a' republicanus Amerika közt, melly háboru nem nyíltan ugyan hajóhaddal és sergekkel viseltetik, hanem, csalfa kereskedés és csalfa pénzforgás által; mivel továbbá e' háboru célja volt, 's most is az, hogy ezen ifju nemzet, melly szabad minden adósságtól 's költséges kormánytól, fölösleg vagyona adózása által, a' vén, kopott, torkigadó, nem fizethető Európa ellartsa; azért is végeztetik: hogy az egyesült státusok a' nap alatt egy nemzetnek sem taroznak; hogy a' kész pénzre határinkon belül semmi idegennnek nincs 's nem is lehet követelése: hogy az egyesült státusok, ezen egyetlen erkölcsösített tartomány a' világnak, most minden adósságtól és pénzügyi zavartól szabad levén, szükség 's következésképen azon egyetlen ország, mellynek teljesen 's jogosan van igénye valódi becsü pénzre.“ Hogy ennél kényelmeseb mód lehet adósságokat kifizetni, alig lehet. Azonban e' buzongó demokraták irányzatai nem fognak való- salsi, ámbár azok alapeszméje az egész mostani kereskedési fordulásban folyvást uralkodik. A' Globe, tulajdonképen kormánylap, igen csudálkozik, hogy Philadelphában lehet gyűlést összehozni illy bős dolgok határozására. A' pénzfordulásnak tulajdonítják, hogy Ujyorkban egy hét alatt öt öngyilkolás történt, melly szám ott hallatlan. — Jackson tábornok megczafola azon hirt, mintha neki a' legújabb kereskedési bonyolodásokban olly nagy része volna, hogy már megbukáshoz közelítne. A' hír alaptalan 's alkalmasint ellenségei koholták.

Ujyorki majus 26ig terjedő tudósítások szerint a' készpénz fizetések Európába folyvást legnagyobb nehézséggel párosak. De mind e' mellett folyó évi april 11ől fogva arany és ezüstben már 3 millió küldetett készpénzzel Európába. (Dollár e, vagy font sterling? nem mondatik.) A' bankok részről történt megszüntetése a' készpénzü fizetésnek folyvást terjed, úgy hogy az unio majd valamennyi bankja elfogadja e' rendszabályt. De Ujyorkban a' legjobb bankjegyeknél is száztól 10 veszteséget kell szenvedni készpénzért, úgy hogy ez által a' segítség még kétesebbé lön.

A' Ben Sherrod gőzhajóval Ujorleansból Louisvillebe utaztakor történt szerencsétlen esetrül ujorleansi lapok rémitő részleteket közlenek. A' Louisvillebe szánt Ben Sherrod gőzhajó t. i. Ujorleans maj. 7kén hagyta el, 's 8ka éjén mintegy 30 mérföldnyire Natchezben alul egészen lángba borulva találtatott; a' rajta utazott 200 személy közül alig menekheték meg 50 vagy 60. A' tűz pedig

onnan támadt, hogy a' tűzfát igen közel tevék az ástához. Az esetet egy fiatal ember beszélté, ki a' gőzhajón kajüte-utas vala, 's a' tűz támadtakor a' hajó csillagáról lefüggő sajkába ugrott, hova mintegy 40 követte őt, kik közül egyik azon kötelek egyikét elvágta, melly által a' ladik mindkét vége a' hajó csillagához vala kötve, úgy hogy a' sajka ekkor függőlegesen csüggött a' víz felé, mellybe valamennyi lemerült az elbeszélőn kívül, 's hihetőleg oda is fuladt; az elbeszélő az által menekvék meg, hogy az evező padhoz fogózkodék. Kevés percz mulva még vagy 20 ember érkezett a' gőzhajó csillagáról az így lecsüggő sajkába, 's közülök egyik olly okatlan volt, hogy azon másik kötelet is, mellyen a' ladik még függé, át- metszé késsel, mire a' sajka, mint várni leheté, 20 lábnyira súlylyedt víz alá. Valamennyi rajta függött menekvő elveszett, kivé- vén négyet 's az elbeszélőt. Midőn ez a' víz mélyéből ismét felbukkant, a' ladik alatt volt, melly gerincezével fölfelé fordulva rajta fe- küdt. Ő mint erős és ügyes férfi 's jártas uszó, nem sokára előre vergődék 's felhágott a' gerinczre, hova azon négy megszabadult is kihabuzkolt 's így 12 mérföldre vitettek a' víz mentében, míg Columbus hajóra fölvétettek. Bizonyos Cook kénytelen vala több mérföldet lefelé uszni a' folyamon, mielőtt megszabadíthataték, ő ki- állott ugyan segítségül egy alaváló gazembert, ki csolnakával a' parttól elindult, de a' gyalázatos, kinek valódi szándéka, csak mátha 's uti pogyász-halászat volt, egész hidegvérűséggel azt kérdezé tőle: „Mit ad Ön?“ Mások segítség után kiáltására pedig azt válaszolá: „Jó helyen vagytok: csak maradjatok hidegvérrel, 's megszabadultok.“ Egy eset különösen szivszakasztó volt. Egy szép fiatal asszony, midőn a' tüzlármát meghallotta, gyermekét melléhez szorítva kiug- rott a' kajüteből férjét fölkeresni. Athatni erőködvén meggyuladtak ru- háji, mellyeket leszaggattak róla, hogy mentse meg. Miután férjét a' gőzhajó orrán lángokba rohanni látta, nem levén többé képes őt követni, gyermekestül a' vízbe ugrott, 's egy csolnakhoz ragaszkodott, mellyel a' folyam őt mintegy 80 lépésnyire hajtá Columbushoz. Azonban épen azon perczben, midőn a' gőzhajó által hozzávetett kötelet megragadá, el- merüláz any a' gyermek, soha többé föl nem bukandólag. Nincs hely mindazon megrázó jelenet leírhatására, mellyet e' szörnyű eset okozott. A' kapitány p. o. megmenté ugyan hitvesét de kénytelen volt mindkét gyermekét elveszni látni. Egy más megszabadítá nőjét 's egy gyerme- ket, de látá egyszersmind, mikép rohant a' dajka, lyánykájával bős- szülten a' lángokba 's a' t. 150 család gyógyszerje elveszett kedveseit. Valamennyi szobaleány és nőcseléd, elveszett. A' hajó egyik tisztje azt bizonyítá, hogy a' hajószoba utasokon kívül több mint 60 hajó-fő- deli utas közül alig szabadult meg hat! Egy fiatal ember biztos me- nekvő félben meghallá testvére kiáltását, a' kajütebe rohan, átöleli azt 's ott mind ketten együtt égnek meg. Ez egyike volt a' legsü- lyosb baleseteknek a' Mississipp gőzhajózás évkönyveiben. A' meg- szabadultak nagy része úgy meg van a' tüztől sérve, hogy felgyó- gyulásukhoz kevés a' remény. Több veszett el száz embernél. Gyu- ladás folytában nyolcz külön csattanás történt, égettszesz hordók, erőművek, 's mintegy 30 hordó löpor egymásutánii fellobbantá által, mi a' víz felületét omladékokkal borította el. A' hajón kész pénz is volt a' tenessei bankok számára; 's ez egészen odaveszett. Egy utas 37ezer dollárral töltött tárczáját fejkánkosa alá rejté 's noha élete megszab- adult, de minden pénzét elveszté; számos személynél nyomos pénz- mennyiség volt, melly a' zavarban vagy egészen, vagy nagy részben tönkre jutott. A' hajón volt 35 néger közül csak kettő, az egész ha- jó személyeségből, melly mintegy két százra mehetett; csak 50 sza- badulhata meg, 's ezek közt is 30 a' hajólegénységhez tartozott.

E L E G Y H I R.

Grenelleben, közel Parishoz, artezi kutat fúrnak, melly Pa- rist ivóvízzel látandja el. Már 1280 lábnyi mélységre jutának, tetemes vastagságu krétaréteget furván keresztl, midőn a' furából 16 vas- rud 860 lábnyi hosszúságra rögtön elvált 's a' kut fenekére zuhant. Mulot, a' kufurás vállalkozója, igen czélszerű erőműve által, 10 órai munka után, szerencsésen kihúzta a' 12 ezer fontnyi nehéz vasrudakat. A' furást tehát ismét szakadatlanul folytatják. Mivel pedig már több artezi kufurás félbenhagyaték a' furó-rudak elváltá 's le- zuhanta miatt, igen kívánatos, hogy Mulot ur nyilván földözne föl: mi módon tudá ismét napfényre hozni a' lesiklott vasrudakat?

A' nemes érecek kihozását Amerikából legnagyobb titkokkal őrik 's többnyire csempezés által jutnak ki azok Angliabavitórlás hajó- kon. Így legközelebb Ujyorkból rosz borhordóban, ládában 's vödörben szállítának nevezetes mennyiségű aranyat hajóra. Ebből láthatni, melly igen ragaszkodnak Amerikában a' készpénzhez, 's melly sikeretlenül gátolják az arany-kivitel Jackson 's van Buren pártíveit.

Say szerint 100 millió pár czipe készül évenként Francia- országban, 's készletük díja 300 millió frankra rug; a' bőrkez- tyüké pedig 30 millió frankra. Csupán a' lünevillei kezttyőgyár 10 ezer dolgozónak ad munkát; 's Angliába évenként 1 millió 500e- zer bőrkezttyűt szállítanak Franciaországból. Divatszépeink is adó- nak erre némileg.

P É N Z K E L E T: Julius 4kén 5 pCtes status kötelezvény 105 1/4; 3 pCtes 76 1/2 1821ki 100 frtos kölesön 1435/8 1834ki 500 frtos kölesön 573 3/4 Bank- G A B O N A Á R: Julius 4lik. Tiszta buza 86 2/3. Kétszeres 60. Rozs 50. Zab 32. 32. Kukoricza 70. részvény darabja 1360 1/2.

D U N A V I Z - Á L L Á S: Julius 2dik: 14' 3" 0" 3dik: 13' 9" 0" 3: 13' 0" 9" 5: 12' 4" 9"